

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Qui dixerunt, linguam nostram magnificabimus, labia nostra a nobis sunt,
Quis noster dominus est?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

id est, doctrina & operum fidei, seu spiritus vastationem. De his & Oze-
uifum est cor eorum, nunc interibunt. Cum promississet, se d' m multitudine
fructus multiplicauit altaria uitae Israel, id est in sectas diuisa est. Hoc est quod
Prophetam exclamare coegit sanctum deficere. Quod multe essent sectae,
tamen omnes contra ueritatem fidei deuorantes uniuersum populum dei. Quae
omnibus resistet, quando uni uix resisti potest: Sic Ecclesia & hodie habet se
ceteris quotidie nouis repertis, ueteribusque auctis, in minutissimas partes con-
fissa, interim charitatis unitate profus neglecta.

*Hodiernae Ec-
clesiae status.*

Disperdat dñs uniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam.

Scilicet, nisi deus disperdat, locustas, erucas, bruchos istos, ut Ioan. j. uocat
frustra pugnat sanctorum industria. Et aptius dixisset interpret (quando qui-
dem per uerbum hebraeum, licuit) Excidat dominus. Solent enim linguarum & la-
bia excidi. Alioquin (ut Iacobus ait) nullus hominum linguam domare potest.
Sed spiritualem excisionem imprecatur, quae est, ut mutatis impijs, aut ab ossi-
cio mortis, aliud doceant, ueram scilicet, crucis sapientiam.

Cur non fuit satis dicere: Labia dolosa (id est, leuia & blanda) sed addit uniu-
uersa? Nisi quod ad multitudinem factionum respexit, non unius tantum, sed uniuersa-
rum labia & blanditias petens disperdi, cum uniuersae uanae loquatur. Recte
interpret coniunctionem, & adiecit, quae in hebraeo non est. Et linguam magni-
loquam, quod hebraice duobus uocabulis dicitur: Locutricem magnorum,
quod non tantum de rebus magnis (ut iactare solent impij) intelligitur, sed, &
de superbia, qua piam doctrinam contempnim opprimunt, & suam cum gloria
statuunt. Vel ut caudam uulpis interpretaris, quae magna est & pilosa, minime
tamen corpulenta & carnosa, plusque toti corpori, praeterim capiti cogruat. Ita
impietas maior in specie & pompa, quam re ipsa. *Es ist ein fuchs (schwanz).*
Quae bestia, dolis & astutia insignis, non frustra in scripturis assumitur, in argu-
mentum prudentiae carnis astutissimae & dolosissimae, quae in rebus sacris & mi-
nisterio uerbi omnia monstrat perpetrata in scripturis praedicta.

Cauda uulpis.

Qui dixerunt, linguam nostram magnificabimus, labia nostra a
nobis sunt, Quis noster dominus est?

Explicat, quae sit, & quid dicat lingua magniloqua, scilicet, quae superbissi-
me & contemptissime in piorum doctrinam loquitur. Primo, magnificemus,
id est roboremus, stabiliamus, confortemus nostra dogmata, contra: Dirum-
pamus uincula eorum, & projiciamus a nobis iugum illorum, destruamus, quae
pij aedificat, linguam eorum infirmemus & compescamus, nobis attrahamus
populos, populique principes. Non quod contra pios sese agere putent, sed obsequi-
um deo prestare sibi uidentur, si linguam suam magniloquam & dolosam ro-
borent, inque multos propagent, tanquam sinceram & humilem. Ita, ut solum deum
hic iudicem habere oporteat.

Deinde: Labia nostra a nobis sunt, quod Hieronymus, Nobiscum sunt. Aug.
Apud nos sunt. Ego uelle dicere: Labia nostra, nostra sunt, ut Emphasis sit in
posteriore pronomine, Nostra, quo intelligatur iactantia potestatis, & clauis
sciētia. Ac si dicant: Nemo audiat alios praeter nos, nos sumus magistri popu-
lorum, nostra audire oportet, & (ut in Ecclesia turgent inflati pontifices, ponti-
ficumque Bullae) nostrum est interpretari scripturas, nostrum condere leges, no-
strum

*In magistris
nostris.*

strum probare & damnare, cuiuscunq; dicta & scripta, uel sola potētia clauis.
 Vt si per pronomen, Nostra, significetur impij, omnibus adimere facultatem
 docendi, iudicādi, dicēdi, & sibi solis rapere ac uendicare, etiā si sint iuxta indo-
 cillimi & impiissimi oīum. Quod ego tribuerem & nolui seculi hominibus,
 nisi illis deesset species & cauda uulpis. Nā inscitia & impietas eorū est oībus
 manifesta, nec apparet uel pilus huius caudæ, id est sciētia & sanctitatis, præter
 nomen & opinionem uulgi, qua tamen fortius confidunt, q̄ ulli fecerunt, qui
 speciosissima, tum scientia, tum sanctitate fulserunt. Vnde non parū peius no-
 stro seculo habet Ecclesia, q̄ hoc uersu dicitur, ubi mera ui, & tyrannide nulla
 adhibita specie negatur labia hæc facis: quasi dicerent: Nō tua, sed nostra sunt la-
 bria, nostra potestas docendi. Et Act. v. Præcipiendo præcipimus uobis, ne in
 noie isto doceritis. Sic sacerdotes Anato Hieremix, sic Acha Elia, sic Amos
 labia & potestas docendi. Cōtra quos ueri Propheta, cum nō negaret eorum
 esse potestatem, dicerent aut eos errare & male docere: Opposuerunt argumen-
 tum præscriptionis & potestatis simul, dicentes (Hier. xvij.) Non peribit lex
 a sacerdote nec consiliū a sapiente, nec sermo a Propheta. Eadē prorsus forma, *Argumentum*
 qua hodie arguunt, ex multitudine Doctorum, ex magnitudine auditorum, *modernorum*
 ex longitudine temporum, ex indefectibilitate fidei Petri, ex ritu uniuersalis
 Ecclesie, id est, eorū qui sua audiunt. His omnibus inflati dicunt: Nostra sunt
 labia & præualent, cum his speciosissimis plausibilissimisq; rationibus popu-
 larem sensum facile capiāt, sicut olim populum capiebant, hæc tria, lex in sacer-
 dote, consiliū in sapiente, & sermo in Propheta.

Quis noster dñs est? Non hoc dicunt impij, q̄ negent se habere dñm deum,
 quem unice iactant aduersus pios, cuius titulo & sua colorant & piorum bla-
 sphemant. Sed, q̄ pios nolint sibi præferri & audiri, potestate docendi sibi tan-
 tum arrogata. Habet quista oratio interrogatiua insignem inflatissimamq; con-
 tentionem, qua sibi & suis fortiter persuadent, sese recte agere, & pios accu-
 sant magnæ temeritatis, hoc modo: Ecce nos diuinitus positi pastores populi
 & pro eis rōnem reddiduri, soli potestatem habemus docēdi, & ea quæ dicta sunt
 a quocunq; iudicādi, quos oportet ab oībus audiri, & nos nullos audire, quia
 ubi est (ut dicunt) maioritas, ibi est mandādi autoritas, certos uero manet obe-
 diendi necessitas: Hic uero nouus propheta, in cœlū ponens os suū, nosq; do-
 cere paratus, detrahit potestati, estq; irreuerētialis suis maioribus (sicut hodie
 loquimur) nō habet satis nec audisse, nec obedisse, nec cōtētus alios nobis sub-
 trahere, etiam super caput nostrum uult ascēdere, nosq; discipulos suos facere
 & plane nri dominari: Nos ergo ista ferimus: hūc patiemur nobis dominari:
 ille nobis leges statuet & modum præfiget: Et sicut Iudæi Ioan. viij. ad cæcum
 natum dixerunt: Tu doces nos: Et psal. iij. Quis ostēdit nobis bona: Et Gen.
 xxxvij. fratres Ioseph ad deum: Nunquid rex noster eris, & subijciemur ditio-
 ni tuæ: Hac inq; turgētissima & immanissima superbia Moab iste, superbia &
 temeritatis accusat piorū humilima, pro uerbo dei, studia, interpretans id fieri,
 dominandi & potestatis minuēdæ aut opprimēdæ gratia. Aut enim nihil ue-
 ritatis est dicendum magnatibus, & offendetur diuina maiestas, aut si dicitur, *Nūcū uerita-*
 nō ueritatis dicte gratia, sed læsæ maiestatis & imminutæ potestatis crimen ob-
 tinebitur. Adeo necesse est, ueritatis nunciū semper offendere, uel deum uel *tis necesse est*
 magnates homines. Idē ergo est dicere: Quis nri dñs est. Ac si dicāt, desine tu
 Z iij uelle nos

Verba magis
 horū nostrorū

offendere.

uelle nos docere, & nostra non audire, aut damnare, ne uidearis nō tam magister q̄ dñs noster uelle fieri. Sic Amasias (Amos. vij.) misit ad regē Israel, dicit Rebellauit contra te Amos in medio domus Israel, nō poterit sustineretis uniuersos sermones eius, hæc enī dicit Amos: In gladio morietur Hieremias &c. Ecce rebellionis reus & usurpator dñi ob solā ueritatem prædicatū. Quid hodie fieret si ueritatem Theologi (sicut debent) palam profiterentur?

Impij recusāt deo subijci.

& si cōtrarium fortiter simulant. Primum, q̄ omnis superbus & dominans potentia carnis deo subijci non potest. Deinde cum nuncios uerbi dei reijciunt & confundunt, simul deum reijciunt, qui misit eos. Sicut Christus ait Mat. vij. Non te, sed me abiecerūt, ne regnem super eos. Hoc modo Hier. v. dicit: Negauerūt dominum, & dixerunt, nō est ipse, neq̄ ueniet super nos malum, gladium & famam nō uidebimus. Ita fit, ut simul pertinacissime iacent se habere deum pro domino, simul immanissima superbia eum abijciant in seruis suis & uerbo suo. Atq̄ ita species humilitatis apud eos, superbia apud pios fortiter patens, mouet stultum uulgum ad odium pietatis. Quare in spiritu propheta nos iubet impios inspicere, ibi enim, quia superbi uerbum crucis cōtemnunt, dicunt: Quis noster dominus est? quātumlibet foris sonent ad laudem dei; Soli deo gloria, & In nomine domini &c.

Propter miseriam inopum & gemitum pauperum, nunc exurgam dicit dominus, Ponam in salutari, fiducialiter agam in eo.

Ex isto uersu duos fecimus. Pro miseriam aptius fuisse interpretatus, uastitatem, ut ad uersum primum referatur, ubi sanctos defecisse, & ueritates diminutas, seu finitas, hoc est, uastatas esse dixit, usq̄ ad reliquias istas, ppter quorum gemitum dicit se surrecturum, atq̄ ideo non omnes sanctos defecisse certum est, & hyperbole manifesta in uersu primo, apparet.

Consolatur itaq̄ seipsum propheta, promissione dei, in fide, certus q̄ superbiam contemptricem uerbi dei & uastitatem sanctorum & ueritatis, sit uisitata & populum suum seruaturus, ut sequentia ostendent. Sape iam dictum est sanctos dei אביונים אביונים Aenym & abionim, id est, pauperes & inopes dici in scripturis, ob quam personam maxime contempti sunt superbis, & respecti de affectata potestate & magisterio super eos, & odibiles ob rebellionē, irreuerentiam & inobedientiam, ut dicunt. Exurgere dominum, psalmo. iij. dictum est quid significet, scilicet effectum salutis ostendere. Exurge domine, saluum me fac deus meus. Sic & hic; Exurgam, & ponam in salutem. Nec sine pondere adiectum est, dicit dominus, quo promissio diuina commēdatur. Promissio dei ad excitandam fidem & spem nostram in afflictione eiusmodi. Nihil enim præciosissimū ciosius in tota scriptura, q̄ promissio dei, quæ nisi esset, nec operationi, nec fidei, immo nec uitæ, nec ulli rei locus esset. Promissio enim dei sustentat, & solatur nos in omni angustia carnis & spiritus.

Hiero. sic dicit: Ponam in salutari auxilium eorum. Quo miror, quid uelit, cum auxilium eorum, mihi hebræus non uideatur habere, & ipse idem uocabulum psalmo. ix. uerterit: Despicit, Ego non habeo quod tradam, ludam interrim pro meo ingenio. Vbi nobis: Fiducialiter agam, hebræis est eadē prorsus dictio, quæ psal. ix. dominabitur, uersa est, ibi: Omnium inimicorum suorum dominabitur,